

Міністерство освіти і науки України
Запорізький національний університет
Інженерний навчально-науковий інститут ім. Ю.М. Потебні ЗНУ

МАТЕРІАЛИ

Міжнародної науково-практичної конференції
Інженерного навчально-наукового інституту ім. Ю.М. Потебні
Запорізького національного університету

**«Сучасні виклики та напрями вдосконалення в
економічній та технічній наукових сферах»**

5 – 6 грудня 2023 р.

Запоріжжя
2023

Сучасні виклики та напрями вдосконалення в економічній та технічній наукових сферах : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (5-6 грудня 2023 р., м. Запоріжжя) / за ред. Макаренка А. П., Меліхової Т. О. Запорізький національний університет. Запоріжжя: ЗНУ, 2023, 392 с.

УДК 338:330.341.1(477)(062)

С916

ISBN 978-617-8231-40-8

Рецензенти:

Кулинич Р.О., д.е.н., професор, професор кафедри менеджменту, економіки, статистики та цифрових технологій Хмельницького університету управління та права імені Леоніда Юзькова.

Коноваленко А.С., д.е.н., доцент, директор Інституту підвищення кваліфікації Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного.

*Рекомендовано до друку рішенням Вченої ради
Запорізького національного університету
(протокол № 6 від 25.01.2024 р.)*

В ході проведення конференції відбулось дискусійне обговорення результатів підготовки здобувачів вищої освіти для покращення змісту навчальних курсів освітніх програм, орієнтуючись на думку стейхолдерів (працівників НДЕКЦ, науковців та студентів ЗНУ та інших закладів вищої освіти).

Під час проведення конференції розглянуто наступні питання: сучасний розвиток економіки, організації та управління підприємствами; практичні засади розвитку менеджменту; теоретичні та практичні засади розвитку бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту; математичні методи, моделі та інформаційні технології в сучасній економіці; сучасні напрями розвитку інженерії, науки та техніки; сучасні напрями розвитку банківської справи; гроші, фінанси і кредит; напрями оптимізації податкової системи; бюджетна система; правознавство; сучасна експертиза: економічна, юридична, будівельна, технічна.

Захаркевич Н.П., Сокіл А.Ю. «ЗЕЛЕНА» ЕКОНОМІКА УКРАЇНИ: СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ	50
Захаркевич Н.П., Корноухова К. ЗЕМЕЛЬНИЙ ФОНД УКРАЇНИ ТА ЙОГО РОЛЬ У РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА	52
Прощаликіна А. М., Жукова М. Р., Руденко В. Ю. ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ БІОТЕХНОЛОГІЧНИХ КОМПАНІЙ ЯК СПОСІБ НАРОЩУВАННЯ КОНКУРЕНТНИХ ПЕРЕВАГ	54
Адонін С. В., Удовиченко А. В. ОСОБЛИВОСТІ ЗДІЙСНЕННЯ ПРОЦЕСУ БЮДЖЕТУВАННЯ НА ПІДПРИЄМСТВАХ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	56
Адонін С.В. ОРГАНІЗАЦІЯ СИСТЕМИ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА	59
Адонін С.В. ФІНАНСОВІ РИЗИКИ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ ТА МЕТОДИ УПРАВЛІННЯ НИМИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ	61
Завадських Г.М. БІЗНЕС-МОДЕЛЬ ІМРАСТ ДЛЯ СОЦІАЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА В ПЕРІОД ТУРБУЛЕНТНОСТІ	63
Пилипенко О.С., Бегунов П.М. НЕОБХІДНІСТЬ ТА ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ АУТСОРСИНГОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МАШИНОБУДІВНИХ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ	65
Пилипенко О.С., Смоляр І.А. СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ У КОНТЕКСТІ СТРАТЕГІЧНОЇ ОРІЄНТАЦІЇ ВІТЧИЗНЯНОГО БІЗНЕСУ	68
Арзянцева Д.А., Умерова К.А. РОЛЬ ІННОВАЦІЙ У ЗМІЦНЕННІ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	71
Арзянцева Д.А., Ксьондз А.Ю. СУЧАСНІ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ЗАПАСАМИ ПІДПРИЄМСТВА	73
Арзянцева Д.А., Воробйова Л.С. ОСОБЛИВОСТІ ПРОЦЕДУРИ БАНКРУТСТВА В УМОВАХ ВІЙНИ	75
Арзянцева Д.А., Дмитрієв М.О. РОЗВИТОК КЛІЄНТСЬКИХ ВІДНОСИН ЯК ФАКТОР ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ЗАКЛАДУ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я	78
Арзянцева Д.А., Міноцька А.Ю. СУЧАСНІ СИСТЕМИ ОПЛАТИ ПРАЦІ НА ПІДПРИЄМСТВІ: ЗАРУБІЖНИЙ ТА ВІТЧИЗНЯНИХ ДОСВІД	80

Література

1. Бондар О.А., Кучер В.А. Особливості формування фінансових ресурсів сільськогосподарських підприємств в сучасних умовах. *Modern Economics*. 2017. №6. С. 6-14
2. Панченко О. І. Типологізація фінансових ризиків як основа організації їх страхового захисту. *БІЗНЕСІНФОРМ*. 2019. №3. С. 350-357
3. Пожар Є.П. Аналіз фінансових ризиків та методи їх нейтралізації на підприємстві. *Інфраструктура ринку*. 2020. Вип. 43. С. 387-391.

УДК: 334.72

Завадських Г.М., к.е.н., доцент, доцент кафедри економіки і бізнесу
Таврійського державного агротехнологічного університету
імені Дмитра Моторного, м. Запоріжжя

БІЗНЕС-МОДЕЛЬ ІМРАСТ ДЛЯ СОЦІАЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА В ПЕРІОД ТУРБУЛЕНТНОСТІ

Головною місією соціального підприємства (далі – СП) є досягнення соціального ефекту з можливістю одержання прибутку, але це не виключає того, що СП може функціонувати і як неприбуткова організація [2]. На відміну від звичайної благодійності соціальні підприємства мають сталі бізнес-моделі – ефективний інструмент сталого розвитку СП і вирішення актуальних суспільних проблем.

Бізнес-модель (далі – БМ) – це логічне та візуальне відображення процесів компанії. Розуміння того, як працює бізнес: хто клієнт, яка ціннісна пропозиція та як ми продаємо. Все це дає розуміння про діяльність компанії чи то інвестору, чи клієнту, чи звичайному співробітнику. Усе це свідчить про те, що бізнес-модель стає важливим інструментом для підприємств, дозволяючи їм не лише функціонувати ефективно, але й робити позитивний внесок у суспільство [3].

Завдяки наявній та формалізованій бізнес моделі, такі відомі іноземні компанії як Grameen Bank, Eza92, Steward, iRarmer та багато інших входять до списку топ соціальних бізнесів, які змінюють світ вже зараз у 2023 році. В Україні є також чимало таких компаній, як от, наприклад Голландська пекарня 21.3, Музей «Третя після півночі», мережа піцерій «Ветерано піца» та багато інших, які ростуть та розвиваються завдяки чіткому розумінню власників та їх команд бізнес моделей.

Ефективним інструментом, який окреслює, як компанія створює та доставляє продукти/послуги і їхню цінність для клієнта є бізнес-модель ІМРАСТ. Назва ІМРАСТ – це акронім, де кожна літера має своє окреме значення. БМ ІМРАСТ демонструє вплив як на саму компанію, так і на всю екосистему бізнесу, в якій працює соціальне підприємство.

Таблиця 1 – Характеристика основних складових бізнес-моделі ІМРАСТ

Influence	Це той позитивний вплив, який створює соціальне підприємство, вирішуючи важливу для суспільства проблему.
Market	Визначення клієнтської аудиторії та аналіз ринку.
Product	Включає до себе цінності та вигоди, які отримає клієнт від продуктів чи послуг, запропонованих соціальним підприємством.
Average	Описує особливості формування компанією ціни на свою продукцію чи послуги.
Company	Характеризує ресурси, наявні в компанії; витрати; джерела доходів; основні бізнес-процеси.
Triggers	Описує техніки та інструменти продажів, адже саме вони приносять гроші будь-якому бізнесу.

Джерело: [3]

У країнах, які пережили або переживають воєнний конфлікт, соціальні труднощі стають надзвичайно актуальними і вимагають інтервенції у різних сферах для їх вирішення. Зазвичай перші заходи включають надання гуманітарної допомоги, але подальші дії мають на меті відновлення здатності забезпечувати належний рівень життя населення [4]. Ця задача стає складнішою через те, що під час конфлікту збільшується кількість людей, які стають вразливими: внутрішньо переміщені особи, ветерани, люди з інвалідністю, ті, хто втратив житло. Це відбувається на тлі зростання безробіття, повної чи часткової втрати доходу, різкого економічного спаду та вимушеної еміграції.

Описані вище соціальні виклики та вразливі верстви населення існують і в Україні. У громадах, де пройшли бойові дії, існує необхідність швидкого перезапуску місцевої економіки для подолання проблем бідності, що виникає внаслідок втрат роботи та бізнесу. Громади, які прийняли внутрішньо переміщених осіб, стикаються з викликом інтеграції та потребують підсилення спроможності задовольняти свої основні потреби. До прикладу, по всій Україні в найближчому майбутньому виникне потреба в реінтеграції в суспільство ветеранів, які повертаються з військової служби.

Економіка України потребуватиме швидкої розбудови, потужного розвитку підприємництва, в тому числі й соціального, та відповідей на соціальні проблеми і виклики, які загостряться в повоєнний період. Отже, бізнес-модель ІМРАСТ може стати ефективним інструментом, який допоможе швидко сформулювати бачення, філософію соціального бізнесу, який створює соціальний вплив, вирішує певну соціальну проблему.

Бізнес-модель не розв'язує всі аспекти, пов'язані з управлінням бізнесом та доходами. Але вона вказує на ключові фактори, які слід враховувати при розробці аналогічного бізнес-плану. Здійснений аналіз досліджень вказує на те, що використання бізнес-моделі для аналізу дозволяє розуміти логіку та цінність, яку створює організація, зокрема, соціальне підприємство.

Література

1. Долуда Л., Назарук В., Кірсанова Ю. Соціальне підприємництво. Бізнес- модель. Реєстрація. Оподаткування. Київ: ТОВ «Агентство «Україна», 2017. 92 с.
2. Завадських Г. М., Тебенко В. М. Практичні аспекти становлення соціального підприємництва в Україні. БІЗНЕС ІНФОРМ, 2020. №11. С. 177-185.
3. Ільченко В.М. Кисельов В.Р. Фінансове забезпечення розвитку та інструментарій фінансової підтримки соціального підприємництва. Проблеми інноваційно-інвестиційного розвитку. Науково-практичний журнал. Серія «Економіка та менеджмент». Випуск N 28.2022. С. 8-11.
4. Лебедева О. Взаємодія держави та бізнесу в соціальній сфері. Світова економіка та міжнародні відносини. 2018. № 4. С. 136-145.
5. Портал «Соціальне підприємництво в Україні» URL: <https://socialbusiness.in.ua/> (дата звернення 23.11.2023)

УДК 334.7

Пилипенко О.С. к. е. н., доцент, доцент кафедри управління та адміністрування ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет», м. Дніпро
Бєгунов П.М. магістрант 1 курсу спеціальності 073 «Менеджмент» ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет», м. Дніпро

НЕОБХІДНІСТЬ ТА ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ АУТСОРСИНГОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МАШИНОБУДІВНИХ ПІДПРИЄМСТВ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ В УКРАЇНІ

В основу аутсорсингу покладений важливий принцип ефективно організованої економічної системи – принцип поділу праці. Саме завдяки застосуванню його в господарської діяльності підприємств стало можливим зосередження всіх ресурсів на тому виді діяльності, який є основним для будь-якого суб'єкта господарювання та передача інших (допоміжних, супутніх) функцій надійним професійним партнерам, які виконають їх краще.

Зокрема, аутсорсинг – це цілеспрямоване виділення окремих бізнес-процесів і передача їх реалізації на договірних засадах іншим установам, організаціям, що спеціалізуються у конкретній області і мають великий досвід, знання, технічні та організаційні засоби [5].

Проблеми та зиски від використання аутсорсингу розглядаються у працях Б.А. Анікіна, Барабаш А., Дідуха О.В., Зозульова О., Лєпіхіної С.Н., Нєстєрової О.О., Шкоди Т.Н. [1,2,3] та інших вчених. Основний акцент науковці роблять на теоретичних аспектах та особливостях впровадження аутсорсингу в окремих бізнес-процесах, але питання комплексного дослідження аутсорсингу як